

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА

Педагогічний факультет

Кафедра теорії та методики дошкільної і спеціальної освіти

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ВСТУП ДО СПЕЦІАЛЬНОСТІ

Освітня програма Дошкільна освіта

Спеціальність 012 Дошкільна освіта

Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка

Затверджено на засіданні кафедри

Протокол № 1 від 29 серпня 2022 р.

м. Івано-Франківськ – 2022

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Результати навчання (компетентності)
5. Організація навчання курсу
6. Система оцінювання курсу
7. Політика курсу
8. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Вступ до спеціальності
Освітня програма	Дошкільна освіта
Спеціальність	012 Дошкільна освіта
Галузь знань	01 Освіта / Педагогіка
Освітній рівень	Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти
Статус дисципліни	Обов'язкова
Курс/семестр	1 курс /1-2 семестри
Розподіл за видами занять та годинами навчання	Лекції – 32 год. / 12 год. Семінарські заняття – 38 год. / 12 год. Самостійна робота – 110 год. / 156 год.
Обсяг дисципліни	6 кредитів ECTS
Мова викладання	Українська
Викладач	к.п.н., доц. Скоморовська І. А.
E-mail викладача	iryana.skomorovska@pnu.edu.ua
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pro/
Консультації	Консультації згідно розкладу
2. Опис дисципліни	
<p>Вивчення освітнього компоненту «Вступ до спеціальності» сприяє адаптації першокурсників до умов навчання в закладі вищої освіти, свідомому та активному їх включенню до самостійної навчальної, наукової, громадянської діяльності; забезпечує оволодіння базовими знаннями про історію становлення та розвитку Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, сучасну систему освіти України, організацію освітнього процесу в ЗВО, особливості педагогічної діяльності,</p>	

вимоги до вихователя ЗДО в контексті Професійний стандарт «Вихователь закладу дошкільної освіти», правила, функції та стилі педагогічного спілкування, а також документацію вихователя ЗДО.

Програма курсу передбачає теоретичне та практичне опанування майбутніми вихователями ЗДО основ професії, ознайомлення з особливостями його педагогічної діяльності та підготовку до ознайомлювальної практики в ЗДО.

Мета – це формування професійної компетентності майбутнього вихователя ЗДО; формування в здобувачів освіти загального уявлення про структуру, зміст, характер і специфіку їхньої майбутньої професійної діяльності; розкриття загальних засади педагогічної професії, ознайомлення з Професійним стандартом «Вихователь закладу дошкільної освіти»; формування культури педагогічного спілкування; ознайомлення майбутніх педагогів зі структурою освіти в Україні; розкриття змісту та основних форм навчання у закладі вищої освіти.

Завдання:

- ознайомити майбутніх вихователів з особливостями освітнього процесу в ЗВО, основними вимогами академічної доброчесності, актуальними стипендіальними програмами, програмами академічної мобільності;
- сформувані уявлення про особливості, види та вимоги самостійної роботи здобувачів;
- розкрити вимоги до культури розумової праці, бюджету часу, рекомендації до організації навчальної діяльності майбутніх вихователів ознайомити з особистісними та професійними вимогами до вихователя відповідно до Професійного стандарту «Вихователь закладу дошкільної освіти»;
- розкрити рекомендації до педагогічного спілкування здобувачів освіти;
- сформувані у здобувачів освіти вміння вчитися і оволодівати сучасними знаннями з дошкільної спеціальності;
- розвивати здатність до самоосвіти, саморозвитку, постійного поглиблення загальноосвітньої та фахової підготовки.

Компетентності:

КЗ-3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

КЗ-4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

КЗ-6. Здатність до міжособистісної взаємодії.

КЗ-7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

Фахові компетентності (за стандартом вищої освіти України):

КС-1. Здатність працювати з джерелами навчальної та наукової інформації.

КС-16. Здатність до виховання в дітей раннього і дошкільного віку толерантного ставлення та поваги до інших, попередження та протидії булінгу.

КС-17. Здатність нести відповідальність за прийняття рішень у непередбачуваних умовах праці.

КС-18. Здатність знаходити, опрацьовувати потрібну освітню інформацію та

застосовувати її в роботі з дітьми, батьками.

КС-19. Здатність до комунікативної взаємодії з дітьми, батьками, колегами.

КС-20. Здатність до самоосвіти, саморозвитку, до безперервності в освіті для постійного поглиблення загальноосвітньої та фахової підготовки, перетворення набуття освіти в процес, який триває впродовж усього життя людини.

Загальні компетентності (за професійним стандартом):

ЗК.02 Здатність до міжособистісної взаємодії, роботи в команді, спілкування з представниками інших професійних груп різного рівня (соціальна компетентність).

ЗК.03 Здатність виявляти повагу та цінувати українську національну культуру, поважати багатоманітність і мультикультурність у суспільстві; здатність до вираження б національної культурної ідентичності, творчого самовираження (культурна компетентність).

ЗК.04 Здатність до прийняття ефективних рішень у професійній діяльності та відповідального ставлення до обов'язків, мотивування людей до досягнення спільної мети (лідерська компетентність).

ЗК.06 Здатність усвідомлювати свої професійні можливості та діяти лише в межах рівня професійної підготовленості, діяти на основі етичних міркувань (мотивів), доброчесності, соціальної відповідальності, поваги до різноманітності та мультикультурності (етична компетентність).

Програмні результати навчання:

ПРН-9 Розуміти історію та закономірності розвитку дошкільної освіти. Аналізувати педагогічні системи минулого та творчо трансформувати їх потенціал у сучасний навчально-виховний простір закладу дошкільної освіти.

ПРН-11. Бути знайомим з ознаками булінгу. Вміти використовувати прийоми попередження та протидії йому.

ПРН-12 Будувати цілісний освітній процес з урахуванням основних закономірностей його перебігу. Оцінювати власну діяльність як суб'єкта педагогічної праці.

ПРН-14 Мати навички збереження та зміцнення психофізичного і соціального здоров'я дітей.

ПРН-17 Здійснювати суб'єкт-суб'єктну взаємодію і розвивальне міжособистісне педагогічне спілкування з дітьми дошкільного віку та особистісно- і соціально зорієнтоване спілкування з батьками;

ПРН-22 Дотримуватись умов безпеки життєдіяльності дітей раннього і дошкільного віку.

3. Організація навчання курсу

Обсяг курсу – 180 год.

Вид заняття	Загальна кількість годин
-------------	--------------------------

Лекції	32				
Практичні	38				
Самостійна робота	110				
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Обов'язковий/ вибірковий		
I-II	012 Дошкільна освіта	перший	Обов'язковий		
Тематика курсу					
Тема, план	Форма заняття	Літ-ра	Завдання, год.	Вага оцінки	Термін виконання
Модуль I					
Підготовка педагогічних кадрів у системі вищої освіти України					
Тема 1. Вступ до спеціальності як навчальна дисципліна (вступна лекція) 1. Актуальність, мета, завдання курсу. 2. Зміст навчальної дисципліни. 3. Програмові результати та критерії оцінювання.	Лекція	[2,5,9,10,12]	Опрацювати лекційний матеріал		До наступного заняття за розкладом
Тема 2. ПНУ: історія та сучасність. Студентський путівник 1. Учительський інститут в Станіславові: створення та функціонування. 2. ПНУ: реалії, перспективи, можливості. 3. Студентський путівник.	Лекція, практичне заняття	[2,5,9,10,12]	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до практичного заняття	5 балів	До наступного заняття за розкладом
Тема 3. Система освіти в Україні Структура освіти в Україні. Характеристика основних типів навчальних закладів системи освіти. Рівні, ступені та кваліфікації вищої освіти. Закони України «Про освіту», «Про дошкільну освіту», «Про вищу освіту».	Лекція, практичне заняття	[2,5,9,10,12]	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до практичного заняття	5 балів	До наступного заняття за розкладом
Тема 4. Організація освітнього процесу в закладі вищої освіти Заклад вищої освіти та організація освітнього процесу в ньому. Форми організації навчання у ЗВО: лекції, семінарські,	Лекція, практичне заняття	[2,5,9,12]	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до практичного заняття	5 балів	До наступного заняття за розкладом

практичні, лабораторні. Організація педагогічної практики у ЗВО.					
Тема 5. Самостійна робота студентів у системі підготовки до педагогічної діяльності Основні види самостійної роботи студентів, їх характеристика. Методика підготовки студентів до лекції, семінарського, практичного заняття, до заліків та екзаменів. Опрацювання літератури. Система науково-дослідної роботи студентів.	Лекція, практичне заняття	[7,8,9, 12]	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до практичного заняття, індивідуальні завдання	5 балів	До наступного заняття за розкладом
Тема 6. Організація навчальної діяльності студента Культура навчальної праці студента. Гігієна розумової праці студента. Режим дня студентів. Техніка розумової праці студента.	Лекція, практичне заняття	[7,8,9, 12]	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до практичного заняття	5 балів	До наступного заняття за розкладом
Модуль II Характеристика професійної діяльності вихователя ЗДО					
Тема 7. Виникнення і становлення педагогічної професії. Виховання дітей за первісно-общинного ладу та за доби Античності. Специфіка освітньо-виховної роботи в епоху Середньовіччя. Розвиток ідей дошкільного виховання в епохи Відродження та Просвітництва. Дошкільна освіта і виховання у XIX-XX ст. Розвиток вітчизняної дошкільної педагогіки.	Лекція, практичне заняття	[6,7,8]	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до практичного заняття	5 балів	До наступного заняття за розкладом
Тема 8. Загальні засади педагогічної професії. Суспільне значення педагогічної діяльності. Особливості педагогічної професії. Сутність і функції педагогічної діяльності. Стилі педагогічної діяльності.	Лекція, практичне заняття	[1,5,7, 8]	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до практичного заняття	5 балів	До наступного заняття за розкладом
Тема 9. Особистісні та професійні вимоги до	Лекція, практичне	[1,4,5, 7,8]	Опрацювати лекційний	5 балів	До наступного

<p>вихователя ЗДО. Професійний стандарт. Характеристика Професійного стандарту «Вихователь закладу дошкільної освіти». Провідні особистісні риси характеру сучасного вихователя. Характеристика та складові педагогічної компетентності працівника дошкільної освіти.</p>	заняття		матеріал, підготуватися до практичного заняття, підготувати індивідуальні завдання		заняття за розкладом
<p>Тема 10. Професійне спілкування в структурі діяльності педагога Спілкування як основа педагогічної діяльності. Сутність педагогічного спілкування. Структура педагогічного спілкування. Стили педагогічного спілкування.</p>	Лекція, практичне заняття	[3,7,8]	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до практичного заняття, підготувати, індивідуальні завдання	5 балів	До наступного заняття за розкладом
<p>Тема 11. Педагогічний професіоналізм і майстерність вихователя ЗДО Характеристика професіоналізму вихователя ЗДО. Сутність педагогічної майстерності. Педагогічна творчість як провідна ознака педагогічної майстерності. Характеристика провідних складових педагогічної творчості вихователя ЗДО.</p>	Лекція, практичне заняття	[1,2,3, 6,7]	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до практичного заняття	5 балів	До наступного заняття за розкладом
<p>Тема 12. Педагогічні здібності і педагогічні здатки вихователя Педагогічне покликання і педагогічні здібності. Значення педагогічних здібностей у процесі фахового зростання.</p>	Лекція, практичне заняття	[1,2,3, 6,7]	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до практичного заняття	5 балів	До наступного заняття за розкладом
4. Система оцінювання курсу					
Загальна система оцінювання курсу	Семестр 1 Вид контролю – підсумкова оцінка Семестр 2 Вид контролю – екзамен				

	Максимальна оцінка – 100 балів (оцінка за екзамен – 50 балів; практичні заняття – 45 бали, за самостійну роботу – 5 балів)
Семінарське заняття	Максимальна оцінка 45 балів
Умови допуску до підсумкового контролю	Виконання 50% завдань
5. Політика навчальної дисципліни	
Академічна доброчесність	<p>Загальні морально-етичні принципи, правила поведінки, академічну доброчесність учасників освітнього процесу Прикарпатського національного університету, регламентує низка нормативних документів, а саме:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Кодекс честі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (нова редакція). - Положення про запобігання академічному плагіату (нова редакція). - Положення про запобігання академічному плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науководослідній роботі здобувачів освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника. - Лист МОН України «До питання уникнення проблем і помилок у практиках забезпечення академічної доброчесності». Ознайомитися з переліченими положеннями та документами можна за адресою: https://pnu.edu.ua/polozhennia-prozapobihannia-plahiatu/
Пропуски занять (відпрацювання)	<p>Можливість і порядок відпрацювання пропущених студентом занять регламентують:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти ДВНЗ «Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 212 від 06.04.2021 р.).

	<p>- Положення про порядок навчання здобувачів освіти за індивідуальним графіком у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника (Редакція 3) (введено в дію наказом ректора №672 від 24.11.2022 р.) Ознайомитися з положеннями можна за адресою: https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні-документи/polozhenja/</p>
Виконання завдання пізніше встановленого терміну	<p>Несвоєчасне виконання завдань передбачає дотримання студентом усіх вимог щодо їх самостійного опрацювання («Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності студентів ДВНЗ «Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019 із внесеними змінами наказом №212 від 06.04.2021 р.) Ознайомитися із положенням можна за адресою: https://nmv.pnu.edu.ua/нормативнідокументи/polozhenja/</p>
Невідповідна поведінка під час заняття	<p>Навчання передбачає високий рівень пізнавальної активності, ініціативності, дотримання норм та правил професійної етики майбутніх фахівців «Положення про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів закладів вищої освіти» Ознайомитися із положенням можна за адресою: https://nmv.pnu.edu.ua/нормативнідокументи/polozhenja/</p>
Додаткові бали	<p>Додаткові бали отримують здобувачі освіти, які приймали активну участь у науково-дослідній роботі (конференції, студентські наукові гуртки та проблемні групи, підготовка публікацій тощо) за тематикою дисципліни.</p>
Неформальна освіта	<p>Враховуються результати неформальної освіти – сертифіковані онлайн-курси на освітніх платформах Coursera, Prometheus, EdEra. Можливість зарахування неформальної освіти регламентує</p>

	<p>«Положення про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника (Редакція 3) (введено в дію наказом ректора № 672 від 24.11.2022 р.)». Ознайомитися з положенням можна за адресою: https://nmv.pnu.edu.ua/wpcontent/uploads/sites/18/2022/11/neformalnaosvita.pdf</p>
--	--

6. Рекомендована література

1. Беленька Г. В. Вихователь дітей дошкільного віку: становлення фахівця в умовах навчання : монографія / Г. В. Беленька. – К. : Світич, 2014. – 304 с.
2. Загородня Л.П. Педагогічна майстерність вихователя дошкільного закладу / Л. П. Загородня, С. А. Тітаренко. – Суми: Університетська книга, 2012. – 317 с.
3. Закони України «Про освіту» // Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>
4. Закони України «Про дошкільну освіту» // Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2628-14>
5. Закони України «Про вищу освіту» // Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>
6. Квасецька, Я. А. Професійна підготовка вихователів дошкілля на західноукраїнських землях: історичний аспект [Текст]: монографія / Ярина Андріївна Квасецька. – Чернівці : Зелена Буковина, 2017. – 352 с.
7. Лисенко Н. В. Педагогіка українського дошкілля [Текст]: навч.посібник: у 3-х ч. ч. 3 / Н. В. Лисенко, Н. Кирста, Н. Лазарович. – К. : Слово, 2016. – 376 с.
8. Педагогіка вищої школи [Електронний ресурс] : підручник / В. П. Головенкін ; КПІ ім. Ігоря Сікорського. – 2-ге вид., переробл. і доповн. – Електронні текстові дані (1 файл: 3,6 Мбайт). – Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2019. – 290 с.
9. Підготовка майбутніх фахівців початкової та дошкільної освіти: стратегії реформування : колективна монографія / за ред. В. В. Чайки, О. І. Янкович. – Тернопіль : Осадца Ю. В., 2019. 240 с.
https://ela.kpi.ua/bitstream/123456789/29032/3/Higher_School_Pedagogy_2_019.pdf
- 10.Професійний стандарт «Вихователь закладу дошкільної освіти» <https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-zatverdzhennya-profesijnogo-standartu-vihovatel-zakladu-doshkilnoi-osviti>
11. Теорія і практика професійної підготовки майбутніх педагогів закладів дошкільної освіти та початкової школи в умовах ступеневого навчання. Монографія / за заг. ред. О. О. Красовська. – Рівне : О. Зень, 2021. – 560с.

7. Контактна інформація	
Кафедра	Кафедра теорії та методики дошкільної і спеціальної освіти м. Івано-Франківськ вул. Бандери, 1 каб. 303 тел. +380687372044 https://kttmdiso.pnu.edu.ua/ ktmdo@pnu.edu.ua
Викладач	к.п.н., доц. Скоморовська І. А.
Контактна інформація викладача	iryna.skomorovska@pnu.edu.ua +80665590283

Викладач _____ **І. А. Скоморовська**